

#107

KESERÜ Ilona

1. Keserü Ilona portréja
Fotó: Szabóky Zsolt

KESERÜ ILONA (1933)

Mind 2 | All 2, 1981

Olaj, vászon | Oil on canvas, 100 x 60 cm

Jelezve jobbra lent | Signed bottom right: Keserü

Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Mind 2. Keserü 1981 "WSZYSCY"

Kezdő ár | Starting price: 24 000 000 Ft / 66 667 EUR

Becsérték: 40 000 000 - 50 000 000 Ft

Estimate: 111 111 - 138 889 EUR

ÉLETMŰJEGYZÉK-SZÁM | OEUVRE CATALOGUE NR.: IKI-JEGYZÉK 1981/1037.

PROVENIENCIA | PROVENANCE:

| egykor Nádler István gyűjteményében

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Vár Galéria, Veszprém, 1987. május - június 11.

| Stephan Friedman Gallery, London

KIÁLLÍTVA ÉS REPRODUKÁLVA | EXHIBITED AND REPRODUCED:

| Országos Képzőművészeti Kiállítás '84.

| Műcsarnok, Budapest, 1984. március 16. - május 13., (57. tétel)

| Közelítés, Gubanc, Áramlás - Oknyomozás Ilona Keserü Ilona munkásságában.

| Ludwig Múzeum, Budapest, 2004. március 18. - május 2.

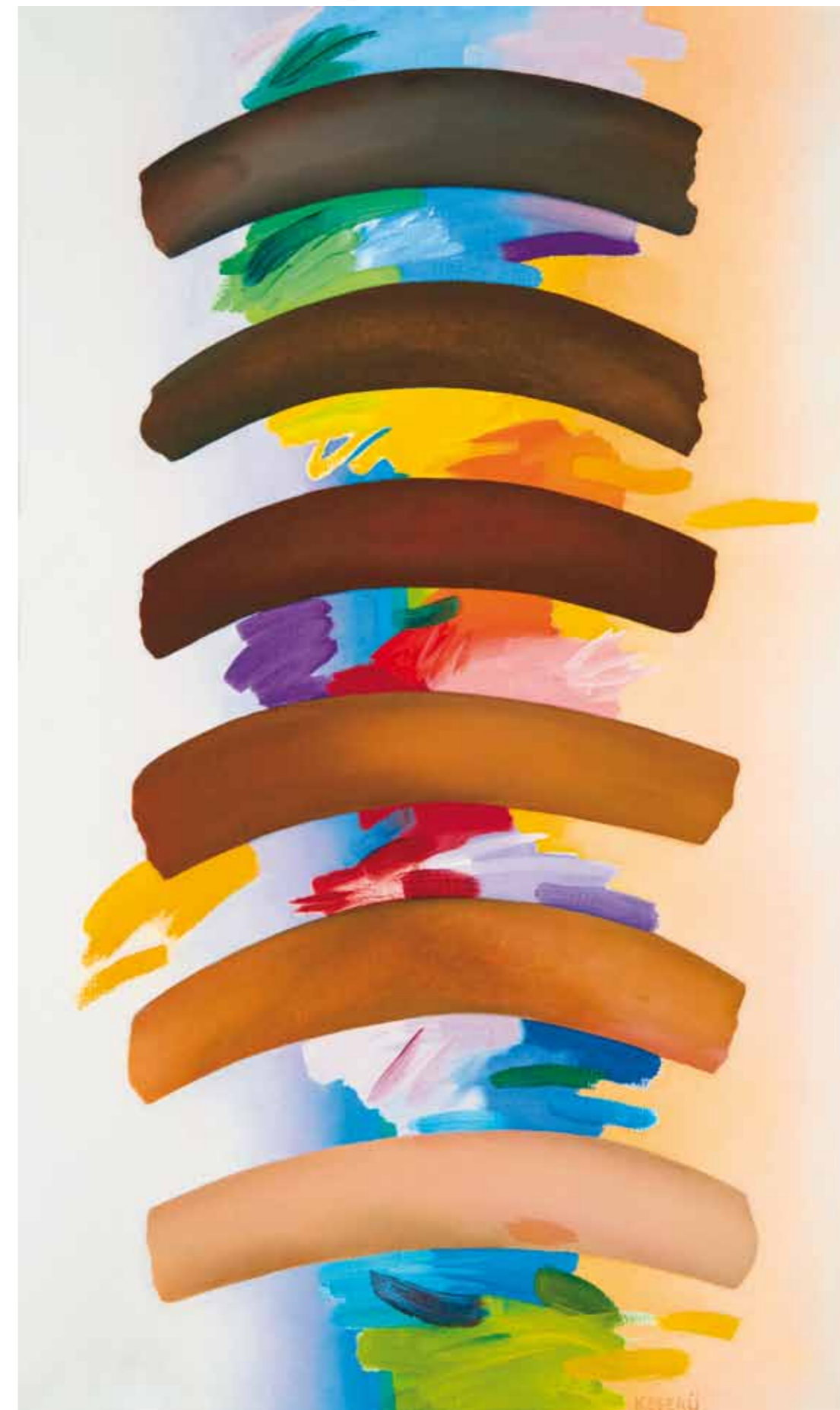
| Ilona Keserü Ilona Művek 1982-2008.

| MODEM, Debrecen, 2008. november 22. - 2009. március 1., (90. tétel)

REPRODUKÁLVA | REPRODUCED:

| Nagy Zoltán: Szép volt? Jó volt? Felejtsük el. In: Művészet 1984/7., 14.

| Ponticulus Hungaricus, XV. évfolyam 3. szám, 2011. március

2. Jack Bush: Untitled Tapestry, 1976
magántulajdonban

3. Jack Bush: Jeté en l'air, 1976
magántulajdonban

Keserü Ilona 1989-es kiállításának katalógusában mesélt arról, hogy mire utal Mind-képsorozatának (1980-1986) címe. *„Kétszeresen is mind - minden emberi bőrszín és minden szívárványszín viszonylatba hozása egymással [...] 1972-ben festettem egy szabályos színshullám felületű képet. Korábbi, főleg piros-narancs-rózsaszín-szürke orientáltságú színhasználatomat szerettem volna tágítani akkoriban a spektrumszínek más tartományai felé. Ezen a hullámfelületen a színek nagyon kis változásokkal, árnyalatnyi keveredéssel, foltonként közelítettek egymás felé anélkül, hogy tisztaságukból veszítettek volna, így persze előbb-utóbb ütközések keletkeztek: egy világos, sárgás zöld egy lilával nem tud szelíd átmenetet létrehozni. Közvetítő, közömbös színt kerestem. [...] így keresgéltem, amikor tekintetem rátapadt a képfelület áramló színfoltjai előtt mozgó, ecsetet tartó kézfejemre, kezem színére”* - idézte fel a felfedezést.¹ Keserü ismerte a 15. században Itáliában elterjedt ún. cangiante („színváltás”) festészeti technikát, amely egy olyan árnyékolási mód, amivel a térbelivé formálást nem az adott szín sötétebb vagy világosabb

árnyalataival éri el, hanem különböző, olykor elütő színnel, amellyel meglepő színparosításokat eredményezhet. Empirikus kísérletezései során Keserü rájött arra, hogy a szívárvány összes színe és árnyalata harmonizál bármely ember bőrének színével, és ez új lendületet adott színvizsgálódásainak. Megfigyelte, hogy ha az „emberszín” nagy felületen alkalmazza, az például nyugalmat, biztonságot sugároz. A hetvenes években, a konceptualizmus szellemében, Keserü színelemzéseivel mind többször lépett ki a térbe (pl. *Szinoszlop*, 1974; *Szinhenger*, 1974; *Hengerpalást*, 1978; *Hang-Szín-Tér* akció, 1982), valamint színházi díszleteibe is átültette ezeket a kísérleteit. A sorozat első darabján, a *Mind 1.*-en (1980) Keserü a rézsútosan fekvő, egymáshoz képest eltolt, színes, vékonyabb színsávokra szabadabb ecsetvonásokkal, véletlenszerűen elhelyezett színfoltokat festett, rájuk pedig a korábbi művekről már ismert (pl. *Történes*, *Villány-sorozat*, *Szín-tükör*), lassú hullámívet leíró „emberszín” került, főntről lefelé egyre világosabb árnyalatokban. Utóbbiak tompítják a színek kavalkádját, harmonikusabbá

teszik a kompozíciót. A *Mind 2.* (1981) című olajképen a geometrikus elemek már teljesen felszámolódnak, és átadják helyüket a gesztusoknak, a szívárványszínek sorrendje is felborul, valamint a bőrszínű hullámvonal ívé egyszerűsödik.

Keserünek 1983 végén rendeztek gyűjteményes kiállítást a Műcsarnokban. *„Először állítok ki Pesten hivatalos állami kiállítóteremben felkért művészként. Ötvenéves vagyok”* - mondta erről.² Noha az Iparterves nemzedék közül ő volt az első, aki ilyen nagyszabású bemutatkozási lehetőséget kapott ezen a reprezentatív helyszínen, hosszú időnek kellett eltelnie, amíg eljött a hivatalos elismerés. Ekkor születtek róla az első egész életművet átfogó tanulmányok is. Később, amikor Keserü a munkásságát két kötetbe rendezte, az 1982-es évet jelölte meg vízválasztóként, azonban a dátum kiválasztásában inkább e szimbolikus események játszhattak szerepet, mintsem bármiféle éles fordulat. Mivel az életművéről elmondható, hogy nem lineárisan, hanem ciklikusan halad, vagyis Keserü újra és újra visszanyúl későbbi korszakaihoz.

FÖLDES LÉNA

¹ Beszélgetés Keserü Ilonával. In: *Keserü Ilona*. Műcsarnok, Budapest, 1989, o.n.
² idézi: Aknai Katalin: *Állandóan visszajárok a múltamba* - Keserü Ilona életművének vizsgálata a hatvanas évek perspektívájából. Doktori disszertáció. ELTE-BTK, Budapest, 2014, 151.